

Kadın cinselliği ve kültürel farklılıklar

Dr. Kürşat Avcı, Yrd. Doç. Dr. Kaan Özdedeli
Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD

Kadın cinselliği, hem toplumsal olanı etkileyen, hem de ondan etkilenen bir kavram olarak; kadın yaşamında belirleyici bir rol oynar. Toplumsal kültür ise hem kadının hem de erkeğin cinsel sağlığının oluşmasında ve devam ettirilmesinde önemlidir. Kadın cinselliğinin denetlenmesi ataerkil toplumların bir özelliğidir. İlk çağlarda ve yeryüzünün farklı coğrafyalarında kadınlar tüm tarihsel süreçte cinsiyet ayrımcılığı ile karşılaşmışlar ve cinsel perhizin erdemlilik algısı, kadın sünneti, namus cinayetleri, aile içi şiddet ve tecavüz gibi birçok cinsel baskıya maruz kalmışlardır. Arthur Kinsey'in "Sexual Behaviour in the Human Female" adlı kitabı 1953 yılında yayınlanmış ve toplumsal tabular olan kadın orgazmı, mastürbasyon, evlilik öncesi cinsel ilişki ve aldatma ile ilgili ilk olma özelliğini kazanmıştır (1).

Kültürel farklılıklar

Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre; kültür, tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünü olarak tanımlanmaktadır (2).

Cinsiyet kültürü, cinsellik ile ilgili bütün tanımlamaları içine alan bir kavramdır ve kültürün cinsiyete yönelik geliştirdiği değer hükümleri olarak adlandırılmaktadır. Toplum içerisinde önemli bir yere sahip olan ve cinsiyete yönelik davranışları yönlendiren bu kültür, insanlar arası ilişkilerde düzeni sağlar. Bir toplumda kadına ve erkeğe yönelik tanımlamaları, bunlara ilişkin davranış kalıpları, cinsiyete dair kimlikler, cinslerin birbirlerine karşı olan ilişki biçimleri, tutumları, evlenme adetleri, aile tiplerini de içine alan çok geniş bir alanı ifade eder. İnsanların hayatlarını sürdürürken bu değerleri yadsıması olanaklı değildir. Bu nedenle cinsiyete yönelik toplumun ve kültürün ileri sür-

düğü tutumlar ve değerler, insanlar üzerinde denetleyici, sınırlandırıcı ve rehberlik edici bir şekilde pek çok işlevi yerine getirirler. Toplum insanlardan cinsiyet farklılıklarına ait rolleri yerine getirmesini beklemektedir (3).

Cinsellik ise bireyin çevreyle olan ilişkisinden, yaşam şartlarından ve içinde yaşadığı kültürden büyük ölçüde etkilenir (4). Cinsellik, hem toplumsal olanı etkileyen, hem de ondan etkilenen bir olgu olarak; kadın yaşamında belirleyici bir rol oynar (5). Kadın cinsel sağlığı üzerinde kültür, gelenek ve göreneklerin ne tür etkileri olduğu açık olarak bilinmemekle beraber tüm kültürlerde zorlama, ayrımcılık, aldatma, insan ticareti ve/veya şiddetin negatif etkileri olduğu belirgindir (5). Kadın cinselliği kendisinin ve partnerinin bulunduğu çevrenin komponentlerinden etkilenmektedir. Toplumsal kültür hem kadının hem de erkeğin cinsel sağlığının oluşmasında ve devam ettirilmesinde önemli rol oynar. Gelenekler ise kadın bireyin bütün yaşamı boyunca (puberte, evlilik, gebelik, menopoz ve yaşlılık dönemi) cinselliğini nasıl yaşaması gerektiğini belirler (6,7).

Kadınlar, tüm tarihsel süreçte cinsiyet ayrımcılığı ile yüz yüze kalmışlardır. Toplumsal eşitliğe yönelik gelişmeler olmasına rağmen, kadınlar hala ayrımcılığa maruz kalmakta, cinsel istismara uğramaktadırlar. Bu konuda geleneksel cinsiyet rollerinin ve bu rollerin öğrenildiği sosyalleşme sürecinin etkisi büyüktür (8). Bekaretini kaybetme korkusu sebebiyle kadın, kendi isteğiyle oluşabilecek cinsel ilişkiden kaçınırken, rızası dışında gerçekleşebilecek cinsel temasları da engellemek için bedeni üzerindeki denetimi bir erkekle paylaşır ya da kendisi üstlenir. Böylece hem kadın bedeni, hem de kadın cinselliği denetlenmiş olur (5).

Kadın cinselliğinin denetlenmesi ataerkil toplumların bir özelliğidir. Ataerkil toplumların kadından beklediği rol saflığını korumasıdır. Daha küçük bir çocukken kendi bedenlerinin aileleri açısından ne anlama geldiğini öğrenen

çocuklar onu titizlikle koruması gerektiğini öğrenir, karşı cinsle ilişkiler konusunda endişe ve utanç taşırlar (9). Cinsel ilgi ve aktiviteler kısıtlanır. Bazı kadınlar cinselliğin günah ve ayıp olduğu yönünde telkinlerle büyütülürler. Erişkin olduktan sonra da doğal olarak hissedecekleri cinsel arzularını bastırırlar. Cinsel ilişkilerde sorumluluğun gelişmesine izin vermezler ve cinsellikle ilgilenmemeyi yüceltirler. Bu tür kişilerde cinsellik bir sıkıntı kaynağıdır. Cinsel ilgi ve ilişkilerin hepsinde suçluluk ve utanç ortaya çıkarıcıdır (10). Bütün bunlar kadın cinselliği üzerinde toplumsal kontrolün ne denli baskın olduğunu gösterir.

Kadınlardan cinselliği arzulamamaları yalnızca eşlerine cevap vermeleri beklenir. Kadınlar erkeklere neleri tahrik edici bulduklarını söylemekten kaçınırlar, yeteri kadar uyarılmadıklarında da koitusu reddetmezler, hazlarını artıracak daha aktif tutumlar almaktan kaçınırlar. Duygusal yakınlık daha önemli olduğu için yakınlık, kırgınlıkları olduğunda cinsel işlevleri olumsuz olarak etkilenir (11). Kadın cinselliği üzerindeki erkek egemen kontrol; modern toplumlarda aile yapısındaki değişiklikler, kadınların eğitim düzeylerinin artması, toplumsal yaşama daha yüksek oranda katılmaları ile giderek azalmaktadır (12).

İngiltere'de Viktorya döneminde yaygınlaşan ahlak anlayışı, cinsel perhizin kadınlar için erdemlilik olduğu inancını daha da ileri götürüp, kadınların cinsel arzulara sahip olmadığını iddia etmiştir. Bu sebeple o dönemin kadınları içgüdülerini yadsıma ustası olmakla yükümlü olmuşlardır. Cinsellik, Viktorya dönemi kadını için hayatın bir rengi değil, daha çok kocasına karşı yerine getirilmesi zorunlu bir görevdir. Bu nedenle saygıdeğer bir kadının cinsel eylem sırasında zevk alması bile yadırganan bir davranış olarak kabul edilmiştir (5).

Cinsel baskının en uç noktalarından biri olan kadın sünneti Mısır firavunlarından beri daha çok Sahra altı Afrika ülkelerinde yüzyıllardır devam eden ve yılda yaklaşık 2 milyon kıza yapılan bir uygulamadır. Kadın sünneti kavramı; klitoris parsiyel veya komplet, labium minusların ve bazen labium majusların beraber çıkarılmasını kapsar. Kadın sünnetinin derinliği ve tipi topluluklar arasında farklılıklar gösterebilir. Komplikasyon olarak kanama, sepsise neden olabilecek kadar güçlü enfeksiyonlar, anestezi olmadığı için ağrı şokları görülebilir (13). Dış genital organların yokluğunda veya kısmen varlığında, kadının cinsel haz bölgelerinin çok büyük bir kısmının yok edilmesinin istek, uyarılma, haz ve memnuniyet üzerine olumsuz etkileri

mevcuttur. Bu kadar riskli bir işlemin yüzyıllardır devam etmesinin nedeni ise kadın sünnetinin ailenin onurunu koruduğu ve kötülüklerden kadının uzak kalmasını sağladığı düşüncesidir. Çünkü klitoris alınıp libidosu azaltılan/yok edilen kadın ailesine utanç verecek davranışlardan uzak kalabilecektir (14). Kuzey ve Güney Akdeniz'in her yanında kızların bekareti öncelikle erkek kardeşlerini ilgilendiren bir meseledir. Yedi yaşındaki küçük bir erkek çocuk bile, genç bir kıza bekçilik yapmak üzere yetiştirilir (5). Ayrıca; dünya genelinde kadının değersizleştirilmesine başlık parası, tecavüz, düğün gecesi bekaretini kaybetmek, kadın seks ticareti gibi olaylar örnek gösterebilir (15,16). Kadın değersizleştirilmesine bir başka örnek ise Afrikada bazı kabilelerde kocanın ölüm merasimi eşinin erkeğin bir veya birden fazla akrabası ile cinsel ilişkiye girmesi ile sonlanır. Bu ritüel ile kadın erkeğinden serbest kalır ve yaşadıkları köy kötülükler ve hastalıklardan korunmuş olur (17).

Aslında ülkemizde toplumsal cinsiyet rollerine göre şekillenmiş cinsellik anlayışları, çocuklara çok erken yaşlarda aşılanır. Kız çocukları oyun oynarken iç çamaşırlarının, kazara bile olsa görünmesinin utanılacak bir şey olduğu konusunda uyarılır. Utanma ile beraber anılan cinsel organ; kadının, cinselliği utanç olarak algılamasına sebep olur. Yine bu temele eklenen toplumsal öğeler, kadın cinselliği ve kadınların cinsel davranışlarını belirler (5).

Türkiye'de cinsellikleriyle ilgili olumsuz mesajların içselleştirilmesi, birçok kadının cinsel deneyimleri konusunda özgür ve bilgiye dayalı kararlar almasını güçleştirmiş, dolayısıyla kendilerine sağlıklı bir cinsel yaşam kurabilme olanaklarını sınırlamıştır (5). Türkiye'de ve dünyada öldürülen veya intihara zorlanan kadınlar son yıllarda gizlenemez biçimde gündemdedir. Namus adına işlenen cinayetler, dünyanın farklı bölgelerinde rastlanmaktadır. Kadınlar dünyanın her yerinde erkeklerin şiddetine maruz kalmaktadırlar. Sadece uygulanan şiddetin şekli ve organizasyonu farklıdır. Batıda ve Latin Amerikada kıskançlıktan yola çıkarak kadının yaşama hakkına kast edilmesi "tutku cinayetleri" diye adlandırılmaktadır. Türkiye'nin de içinde olduğu Ortadoğu bölgesinde ise bu durum "namus cinayetleri" adını almaktadır. Kadın bazen tecavüze uğradığı için, bazen sevdiği ile konuştuğu için, bazen babasından hamile kaldığı için ve benzer durumlarda namus adına cinayet işlenmektedir (11).

Aile içi şiddetin özel bir türü olan namus cinayetleri-

nin varlığı Türkiye’de hep duyduğumuz ama son yıllara kadar kör kaldığımız, uzak kaldığımız bir konudur. Namus gerekçesi ile işlenen cinayetler önceleri sanki dar bir bölgede yaşayan sınırlı bir grubun sorunu gibi takdim edilerek, bu büyük psikososyal sorunun kültürel mazeretlerle üstü örtülmüş, ama iç ve dış göçler olayın sınırlarını genişletmiştir. Konuya duyarlı kadın kuruluşları ve özellikle merkezi Diyarbakır’da olan KA-MER’in çabaları ile olaylar gündeme gelmiştir. (KA-MER 2005) (11). İki bin yılından sonra özellikle Güneydoğu Bölgesi’nde kadın intiharları oranının yükselmesi kadın üzerinde namusa dayalı baskıların önemini gündeme getirmiştir. İntihara teşebbüs edenlerin daha çok 15–24 yaş arasında eş seçimi yönünde baskılar yaşayan, bekaret denetimine maruz kalan kadınlar olduğu tespit edilmiştir. Türkiyede özellikle aşiret ilişkilerinin güçlü olduğu topluluklarda kırdan kente göç ile yaşanan değişiklikler kadınların talepleri ile erkeklerin onlardan beklentileri arasında çelişkiler oluşmasına sebep olabilmektedir. Bu durum cinselliği erkek kontrolü altında olan kadının yeni ortamlarda farklı deneyimler yaşayabileceği olasılığının bile erkekleri daha baskıcı hale getirip getiremeyeceği sorusunu gündeme getirmektedir (18).

Namus cinayetlerini engellemek için toplum içinde namus kavramının yeniden tanımlanması gerekmektedir. CETAD 2006 araştırmasında namus/töre söylemiyle işlenen cinayetlere ilişkin tutum incelendiğinde, %19’luk bir kesimin az veya çok katıldığı, dolayısıyla hak verdiği görülmüştür. Ek olarak, beş kişiden biri bu konudaki tutumunu net olarak açıklamamış, karşı çıkamamıştır. Kısaca, on kişiden dördü “namus adına öldürmeye” kesin olarak karşı koymamıştır (11).

TBMM Töre/Namus Araştırma Komisyonu’nun bilgisine başvurduğu, ODTÜ Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi ve Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Şiddet Özel Rapor-törü Prof. Dr. Yakın Ertürk namus cinayetlerinin, uluslararası hukuk açısından yargısız infaz olarak kabul edildiğini belirtmiştir (Mojab, Abdo 2006) ve namus cinayetlerini engellemek için farklı düzeylerde yapılması gerekenler olduğuna dikkat çekmiştir (11).

İlk çağda kadın cinselliği

İnsanın ilk sanatsal gösterileri, çiftlerle ya da toplulukla değil yalnızca kadınla ilgiliydi. Menton yakınlarında Landes’ta bulunan yirmi bin yıllık resimler büyük kalçalı bir Venüs’ü gösterir. Willendorf’ta bulunan resimlerde

ise cinsiyeti açıkça belirgin kırmızı bir oyuncak kız bebek yer almaktadır. Koitusla ilgili en eski resim Laussel Mağarası’nda (Fransa) bulunmaktadır. Daha yeni bir başka resimdeyse, uzun boylu bir kadının önünde bir erkeği yalvarma/hayran olma şeklinde gösterir. Böylece kadına karşı duyulan aşırı saygı ve sevginin (hatta bir tür tapınmanın) daha o devirlerden başlayarak kurulmuş olması mümkündür (ki bu tapınmanın yapısı dini olmaktan çok cinseldir) (20).

Üst Yontma Taş Devri ve Buzul Çağı arasında; kadınların sosyal konumları erkeklerden daha önemli olmuştur. Bu arada peşpeşe üç evre yaşanmıştır: hayvanlarınkine benzer doğal “tek eşlilik”; fırsatların artmasına ve sosyal kuralların ortaya çıkmasına bağlı çok eşlilik ve ikincil çok kocacılık; son olarak da kabilenin yararına olan örgütlü tek eşlilik evresi (20).

Buzul çağın sonunda bu devrin cinsel sosyolojisi, birey ve ülke adlarının ortaya çıkmasıyla belirgindir. Alınan ilk adlar, kadınla ilgilidir (20).

Eski çağlarda yeryüzünün farklı coğrafyalarında cinsel ilişkiler

Her milletin ve her kabilenin kendilerine göre çeşitli seksüel inanışları vardır; mesela Andaman adalarında, Avusturalya’da, Yeni Kaledonya’da, Polinezya’da ve Afrika’nın içindeki en vahşi kabilelerde bile genç kızlar cinsel serbestiyete sahiptiler (21). Eski çağlarda Japonya’da aileler kendi kızlarını para karşılığı genelevlere kiralamakta, aileler bu şekilde hareket etmek suretiyle kızlarının seksüel bilgiye sahip olarak erkeklerini mutlu edeceklerine inanmaktaydılar. Avusturalya’da yanyana çadır kurmuş olan kabilenin erkekleri gece vakti birbirlerinin çadırlarına girerek kadınlarını değişik tokuş yapmaktaydılar (19).

Yeni Kaledonya’da seksüel anlayış Avusturalya kabilelerinde olduğu gibiydi, fakat burada tecrübesiz genç delikanlılar, yaşlı kadınlarla cinsel ilişkiye girerek seksüel bilgi kazandıktan sonra genç kızlarla birlikte olurlardı (19).

Polinezya’da seksüel yaşantıda tam bir serbestiyet vardı, evli erkekler kendi eşlerini veya kızlarını yabancı erkeklerle kiraya verirdi. Kendi adalarına gelmiş olan denizcilere para veya hediye karşılığında kızlarını ve kadınlarını kiraya veriyorlardı, pazarlık fiyatı kadınların yaşlarına ve güzelliklerine göre değişiyordu, denizciler memleketlerinden getirmiş oldukları renkli kumaşları, oyuncakları, konserve ve büskivitleri vermek suretiyle istedikleri kadını

kiralayabiliyorlardı. Bilhassa çeşitli boydaki çiviler yerliler için çok kıymetli meta idi, bir avuç çivi ile en güzel kadın ya da kızı almak mümkün oluyordu (21). Yeni Zelanda'da seksüel temas, aile reislerinin veya evli kadının kocasının müsaadesi ile yapılabiliyordu, kadına bir ipek bluz veya bir kilo çivi verilmesi gerekiyordu (21).

Tahiti Adası'nda bir genç kız veya kadını yabancı bir erkeğe takdim etmek en basit nezaket kurallarından biriydi. Kadınlar erkeklerle temasa geçmeden önce muz ve ekmek ağacı meyvelerinin yağı ile yağlanırlardı. Tahiti kadınları bazı defalar erkek değiştirebilmek için başka adalara seyahat ederlerdi. Tahitili kadınlar gayri meşru olarak veya evlilikten meydana gelen çocuklarını doğum yaptıktan yarım saat sonra boğarlardı. Bu şekildeki hareketleri ile kendilerini çocuk bakma külfetinden kurtararak istedikleri gibi serbest yaşamak için yaparlardı. Samoa Adası'nda kabile şefleri kendi kızlarının yanına yaşlı kadınları vererek onların kaçamak yapmalarını önlerlerdi (19,20,24).

Habeşistan'da evlenme ve boşanma hiçbir seremoniye bağlı değildi. İki sevgili rahatça sevişebilmek için bir kenara çekilirler, bu yer yine herkesin gözü önünde olan bir yerdir. Bu çiftler uygunsuz bir durum yarattıkları zaman orada bulunan insanlar üzerlerine bir palto veya battaniye atarlardı. Habeşlerin komşusu olan Mısır'da Herodot zamanında sevişmeler destanlaşmıştır. Eski Mısırlılar'da yakın akrabalar arası cinsel ilişki yasak değildi, kız kardeşle erkek kardeşin evlenmeleri yasaldı (Kutsal Eşler İsis ve Osiris'ten kaynaklı) (20).

Amerika da seksüel ilişkiler bakımından Afrika'dan geri kalmamaktadır. Ancak çok soğuk olan bu bölgelerde seksüel ihtiyaçlar fazla hissedilmemektedir. Eskimolarda seksüel alışkanlıklar oldukça farklıdır. Kadın, erkek ve çocuklar bir arada çıplak yatarlar, eğer yabancı bir misafir gelirse ona da yer verebilmek için sıkıştırlardı. Antilles Adaları'nda yabancılara siyahi (afroamerikan) bir kız takdim edilmesi gelenekleri icabıydı. Chili'nin başkenti Santiago'da kadınlar evlerin zemin katlarını işgal ederek sokaktan gelen gençleri evlerine davet ederlerdi (19,20,24).

Moğollar'da erkek karısını son derece kıskanmaktaydı, ihanetini gördüğü zaman eşini partneri ile birlikte öldürürdü. Malezya'da evlenmemiş kadınlarla genç kızlar son derece serbesttiler. Fakat Asya'nın bazı yerlerinde zina yapan kadınlar sırt sırta bağlanarak timsahlara atılırlardı. Vietnam ve Japonya'da evli kadınların kocalarına bağlılıkları ün salmıştır. Çin'de zengin kimseler genç ve güzel kızları satın alırlardı (19).

Eski çağlarda evlilik

Bütün Melanezya Adaları'nda, Avustralya ve Tasmanya Adaları'nda evlilikler aynı olup, kızı kaçırma şeklindeydi. Bu kabilelerde 10 yaşındaki kızlar 13—14 yaşındaki erkeklerle flört etmeye başlarlardı. Bazı bayramlarda genç çocukların kızlarla birlikte olmalarına büyükleri tarafından müsaade edilirdi. Buradaki kabilelerin bazılarında kabileyeye misafir gelmiş olan erkeklerin yatağına, onları memnun etmek için genç kızlar verilir. Bazı defalar kızların anneleri de kızlarıyla birlikte yabancıların koynuna girerlerdi (19).

Viti Adası'nda bir adam birden fazla kadınla evlenmemektedir ancak kabile reislerinin yüzden fazla karısı vardır. Kabile reislerinin kanuni eşleri halkın içindeki en güzel kızı evlatlık olarak alırlar, kız büyüyüp ergenliğe girdikten sonra onu yıkarlar, çiçeklerle süsleyerek çıncıplak olarak kabile reisine takdim ederlerdi. Yeni Kaledonya'da da evlenen bir kadın erkeğin malı sayılırdı, yani erkek ona her istediği şeyi yapabiliyordu, hatta onu öldürebilirdi. Yeni kaledonya'da cinsel temaslar çok gariptir, burada erkek ve kadın geceleri seks yapmazlardı çünkü her ikisi de ayrı yatarlardı. Gündüzleri erkek kadını alarak ormana götürür ve orada birlikte olurlardı. Yeni Gine'de kadının kocası öldüğü zaman adamın erkek kardeşi bu kadınla birlikte olmak zorundaydı (19,20,24).

Melanezya'da kadınlar evli olsun, bekar olsun, bütün kabile erkeklerine ait idi. Kabiledaki herhangi bir erkek kabileden istediği bir kadınla kalabilirdi. Eğer kadın bu teklifi kabul etmezse hemen öldürülürdü. Gabon'da kızlar üç veya dört yaşında iken para karşılığı ısmarlanarak söz kesilirdi. Bunlar 13—14 yaşlarında anne olurlardı, kızı satın alanlar veya ısmarlayanlar, kız dokuz yaşına bastığı zaman onu evine alırlardı. Burada da erkekler birden fazla kadınla evlenirlerdi. Souliamas Kabilesinde evli bir kadın sevdiği bir erkekle beraber gidebilmek için kadının sevgilisi, kadının kocasına para teklif eder ve adam da, bu parayı alarak muayyen bir müddet zarfında karısının geri getirilmesine razı olurdu. Madagaskar'da genç kızlar evlenmeden önce çeşitli vasıtlarla bekaret zarflarını deldirirlerdi (19,20).

Eski Mısırlılar'da, Arapların Hassaniye kabilesinde halen daha uygulanan çok garip bir adet vardı; bu kabileden bir kadın evlenmeden önce evleneceği erkekle 45 dakikalık bir süre yatakta yatar, eğer kendisi beğenilirse, er-

kek onu eş olarak alırdı. Touareg'lerde ve Sahra'nın diğer kabilelerinde kız evlenmeden önce vücudunu satmak suretiyle ailesine istediği parayı temin eder ve ondan sonra evlenirdi (19).

Araucanos'larda kız kaçırma adeti vardı. Eğer kadınlar erkeği kız kaçırırken görürlerse onu taş ve sopalarla linç ederlerdi. Amerika'daki kızılderililer arasında bir kız kaçırılması, kabileler arası savaşa sebep olurdu. Karaib Adaları'nda yerliler kız kardeşleri haricinde en yakın akrabaları ile evlenebilmekteydiler. Güyan'da bir kadın birkaç erkekle evlenebilmekteydi. California'da kızılderililerde kabilenin her kadını istediği erkekle birlikte olabilmekteydi. En medeni olan Natchez'lerde aile reisleri kendi karılarını eve gelen misafirlere ikram etmekte, hatta bazen iki karı koca bir gece için karılarını değiştirebilmekteydi. Eskimolar'da Nutka kabilesi şefleri, karılarını değişik tokuş ederlerdi. Greonland'da aile reisleri kendi karılarını arkadaşlarına ve yabancı misafirlere tekdin ederlerdi. Eskimolarda da kadınların yabancılara veya misafirlere takdim edilmesi, büyük bir nezaket ve misafirperverlik nişanesi idi. Bazen de eskimo erkekleri, karılarını 3 ay süre ile başka erkeklerle ödünç verirlerdi, emaneti alan kimse kadını 3 ay içinde geri vermek mecburiyetinde idi (19,20,24).

Polinezya'nın her tarafında evlenmemiş olan kadınların ve kızların her beğendikleri erkekle yaşları küçük olsa bile cinsel ilişki kurmaları serbestti (21). Marquise Adaları'nda kızlar 12 yaşından itibaren her şeyi yapmaktaydılar. İçki içerler, dans ederler, istedikleri erkekle sevişirlerdi.

Bazı adalarda ise, bilhassa Rotouma adasında kızların bekareti çok kıymetlidir, kızın önceden bekaretinin bozulması gerdeğe giren erkek için önemli bir boşanma sebebidir. Bu bakımdan kızlar, kızlıklarını korumak için çok büyük titizlik gösterirlerdi. Bekaretini korumuş olan kızlar, yanaklarını kırmızıya, mercan kireciyle de başlarını beyaza boyarlardı. Bu boyalar onun bakire olduğunu gösterirdi (19).

Hindistan'da ve Aborigensler'de bir kadının birkaç erkekle evlenmesi adeti vardı. Reddiesler'de 16 ve 20 yaşındaki kızlar, 5 ve 6 yaşındaki çocuklarla evlendirilirlerdi, çocuk büyüyünceye kadar genç kız, çocuğun babasının, babası yoksa amcasının geçici olarak karısı olurdu. Malabar kabilesindeki kadınların beş veya altı kocaları vardı. Bu kabile kızlarına 10 veya 12 yaşında evlenme izni verilirdi. Todos kabilesinde evlenen bir kız, erkeğin diğer kardeşlerinin de karısı olmaktadır ve sıra ile onlarla yatmaya

mecburdu. Doğacak ilk çocuk en büyük kardeşin olurdu. Totiyaslar'da da evlenen kadınlar erkek kardeşlerin veya amcaların karısı olurdu (19,20).

Birmanya'da, Tibet ve Vietnam'da evlilik kavramına bakılırsa, Marco Polo zamanında Cochine-Chine'de hiçbir kız veya kadın kralın muayenesinden geçmeden evlenemezdi, yani kral evlenecek olan kadınla beraber yatar ve ona bu eylemden sonra evlenme müsaadesi verilirdi. Japonya'da evli bir kadını uygunsuz bir durumda yakalanırsa, eşinin kanunen hem karısını ve hem de partnerini öldürme yetkisi vardı. Lamalar kızlar için evlenmeyi ayıp ve utandırıcı olarak nitelendirmekteydiler. Tibet'te cinsel temastan nefret eden çok kimse vardı. Evlenen bir adamın erkek kardeşleri de aynı kadının kocası olurlardı (19,20,24).

Kamboçya'da kocasından bıkmış olan her kadın veya dulluktan usanmış kadınlar, TULAVA mabedine bir adak adamak suretiyle sevdikleri erkekle birlikte olabiliyorlardı. Manu kanunu, çiftler arasında hakiki bir evlenme kurmuştur, her iki tarafta birbirlerine sadakat ve anlayış göstererek yuvalarını idame ettirmek zorundaydılar. Kadının zina yapması halinde kral, kadını büyük bir meydanda hazırlanmış olan direğe bağlatarak onu vahşi köpeklerle parçalatırdı. Eğer zina yapan bir Brahman ise, onu demirden yapılmış olan kızgın yataklara yatırmak suretiyle öldürürlerdi. Yemen'de bakire çıkmayan kızlar derhal öldürülürdü (19).

Spartalılar'da kız kaçırma adeti vardı ve esir pazarında da kızlar satılırdı. Zina halinde yakalanan kadın kocası tarafından derhal öldürülürdü. Romalılar'da babasının rızası alınmak şartıyla 12 yaşındaki bir kızla evlenmek mümkündü. Rusların eski geleneklerinden biri de aile reisinin 8—10 yaşlarındaki çocuklarını 20—30 yaşlarındaki kızlar veya kadınlarla evlendirmeleridir. Çocuklar büyüyünceye kadar çocukların babaları kadınlara kocalık vazifesini yapardı. Zina işleyen kadınlara verilen cezalar çok ağırdı, kadın çırılçıplak soyularak zina işlediği kasaba veya şehir içinde dolaştırılırdı. Keltler'de zina yapan kadın partneri ile yakalınırsa derhal öldürülürdü, fakat suç üstü yakalanmaz ise, o zaman bir odaya ölünceye kadar hapsedilirdi. Kafkas Çerkesleri'nde eğer bir kadın gayri meşru bir şekilde yakalanırsa kadının saçları tıraş edilir ve kulakları kesilirdi, bunlarda kadını boşama kararı erkeğe aitti (19,20,24).

Hawai adalarında evli erkek kardeşler karılarını müşterek olarak kullanmakta, buna karşılık evli kız kardeşler de kocalarını müşterek olarak paylaşmaktaydılar (22).

Türkistan'ın bazı yerlerinde iki erkek kardeş tek bir

kadınla evlenmektedirler. Babil'de kadın zevk ve üreme konusunda bir araç olarak görülmekteydi. Strabon'un yazdığına göre bazı arap kabilelerinde evlenen kadınlar o kabiledaki bütün erkeklerin olurdu. Çocuk düşürmeye kalkışan kadın, direğe bağlanır ya da kamçılanırdı. Eşini aldatan kadın ise sevgilisine bağlanarak suya atılırdı. Asur egemenliği altındayken kocasını aldatan kadının burnu kesilir ve onunla cinsel ilişki kuran erkek de kastre edilirdi. Baleares adalarında her nişanlı kız, aileye ve kocasının arkadaşlarına aitti (19).

Süslenme

Afrika'da bazı kabilelerdeki kadınlar diş etlerini, dudaklarını mavi renge boyarlar ve dudaklarına sivri demir batırmak suretiyle süslerini pekiştirirlerdi. Aynı zamanda dövme ilkse topluluklar çok ön plandaydı. Çat Çölü'nde NYFFE kadınları o kadar çok çeşitli boyalar ile boyanmaktaydılar ki bu kadınları bir ressamın boya paletine benzetmek mümkündür. Bu kadınlar saçlarını ve kaşlarını da çivit mavisine, kirpiklerini siyaha, dudaklarını ise sarıya boyamaktaydılar. El ve ayaklarını da kına ile boyarlardı. Kadınların bu şekilde boyanmaları zerafetlerine işaret sayılırdı. Onlar bu şekildeki göz alıcı renkleri oldukça fazla severlerdi. Asya'da kadınların dişlerini siyah renge boyamaları onlar için bir asalet sayılırdı. Keltler de yüzlerine dövme yaptıktan sonra yüzlerini mavi ve siyaha boyarlardı. Bretonlar da vücutlarına mavi renkte bir boya sürerlerdi (19,20).

Utanma hissi ve çıplaklık

Avustralyalılar'da ve Tasmanya'da sıcak mevsimlerde kadınlar çıplak gezerler ancak çok soğuk mevsimlerde genital bölgelerini örterlerdi. Trinite Adası'nda; 1498 tarihinde Kristof Kolomb bu adaya geldiği zaman oradaki kadınların tamamen çıplak olduklarını görmüş, fakat buna karşılık erkeklerin Guayuce derisi ile genital bölgelerini örtüklerine şahit olmuştur (19,20). Polinezya'da kadınlar yürürken tamamen çıplak olarak yürümektedirler. Bu şekilde açıkta demirlemiş gemi güvertelerine çıkabilirler (21,22). Afrika'da Aingis kabilesi kadınları kendilerine hediye veren erkeklerle teşekkür maksadıyla soyunurlardı (19).

Orta Çağ'da genç kızlarda cinsellik

Orta çağlarda genç kızlar büyük bir baskı altında yaşıyorlardı. Anneler hiç bir zaman kızlarının erkeklerle oyna-

masına müsaade etmezlerdi. Bakire kızlar küçük yaştaki erkek çocuklarla bile oynatılmazdı. Genç kızlar yolda giderlerken bir erkek gördükleri zaman başlarını eğip geçerlerdi. Gençlerin birbirine bakması cinselliğe yol açtığı için tehlikeli sayılırdı. Kızlar geceli gündüzlü annelerinin veya mürebbiyelerinin yanlarından ayrılmazlardı. Kendilerine ayrılmış olan odalarda kız arkadaşlarıyla veya yalnız olarak vakitlerini geçirirler, evli kadınların toplantılarına götürülmezlerdi. Bir genç kız yolda giderken bir kız arkadaşına rastladığı zaman yalnız olarak onunla konuşmasına müsaade edilmezdi, kıza refakat eden yaşlı kişi de bu konuşmayı dinlerdi. On yedinci asırda da genç kızların bir baloya veya davete götürülmeleri kanunen yasaklanmıştı. Kızlar evde kalırlar, pencereden bile dışarı bakmazlardı, kızların şarkı söylemeleri, dans etmeleri, ve çalgı çalmaları da yasaklanmıştı (19,20).

Bu devirde kızlar ve kadınlar çok sade giyinirlerdi. Ev kadınlarının da aşk romanları ve seksüel kitaplar okumaları yasaklanmış, ancak macera ve savaş romanları okumalarına izin verilmişti (19,20).

24.04.1520 tarihinde Roma'da yürürlüğe giren bir kanunla genç kızlar, nişanlı bile olsalar, başlarını peçe ile örtme mecburiyeti vardı, yalnızca aile büyüklerinin refakatinde dışarı çıkabilirlerdi. Bu usul Roma'da iki asır kadar devam etmiştir. Venedik'te de durum aynı idi, genç kızlar yüzlerini ve vücutlarını göstermezlerdi (19,20).

Sonuç

Tarih öncesi ve ilk çağlarda erkeğin kadına yaklaşımı, büyük bir saygı ve sevgi, hatta bir tür dinsel olmayan cinsel tapınma şeklinde iken ilerleyen yıllarda, özellikle Orta Çağ'da doruğa çıkan cinsiyet ayrımcılığı, cinsel perhizin erdemlilik algısı, günümüzde sahra altı ülkelerde halen devam eden kadın sünneti ve dünyanın farklı coğrafyalarında başka adlandırılrsa da ülkemizde namus cinayeti olarak tanımlanan kavram ile git gide olumsuzlaşmıştır. Kadınlar, tarih boyunca cinsiyet ayrımcılığı ve eşitsizliklerle karşı karşıya kalmışlar, erkeklerden daha düşük statüde görülmüşler ve erkeklere nazaran daha az hak ve şansa sahip olmuşlardır. Birçok ülkede eşitliğe yönelik gelişmeler kaydedilmesine rağmen kadınlar hala cinsel ayrımcılığa maruz kalabilmekte, cinsel istismar ve aile içi şiddete/tecavüze uğrayabilmektedirler. Bunda geleneksel cinsiyet rollerinin ve bu rollerin öğrenildiği sosyalleşme sürecinin etkisi büyüktür.

Kaynaklar

1. *Sexual Behaviour in the Human Female*, Arthur C. Kinsey, Institute for Sex Research, Wardell B. Pomeroy, Paul H. Gebhard, Indiana University Press (May 1, 1998), (1-880 sayfa)
2. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.538e038ae18c63.98349403 Erişim Tarihi: 03.06.2014
3. Ersoy E. Cinsiyet kültürü içerisinde kadın ve erkek kimliği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 2009;19(2): 209-230.
4. Kingsberg SA, Janata JW. Female sexual disorder: assessment, diagnosis and treatment. *Urol Clin N Am* 2007;34: 497-506.
5. Dinçer Ö. Namus ve Bekaret: Kuşaklar Arasında Değişen Ne? İki Kuşaktan Kadınların Cinsellik Algıları, Yüksek Lisans Tezi Ankara 2007:5-61.
6. Moreira ED Jr, Kim SC, Glasser D, Gingell C. Sexual activity, prevalence of sexual problems, and associated help-seeking patterns in men and women aged 40-80 years in Korea: Data from the Global Study of Sexual Attitudes and Behaviors (GSSAB). *J Sex Med* 2006; 3: 201-11.
7. Wolff B, Blanc A. Who decides? Women's status and negotiation of sex in Uganda. *Cult, Health Sex* 2000;2: 303-22.
8. Demirebilek S. Cinsiyet ayrımcılığının sosyolojik açıdan incelenmesi. *Finans Politik&Ekonomik Yorumlar* 2007;44(511): 25.
9. Kahraman S. Kadınların toplumsal cinsiyet eşitsizliğine yönelik görüşlerinin belirlenmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi 2010;3(1): 30-35.
10. <http://www.kadinininsanhaklari.org/kategori/musulman-toplumlarda-cinsellik-ve-insan-haklari> Erişim Tarihi:24.12.2012.
11. Cinsel Eğitim Tedavi Ve Araştırma Derneği, Kadın Cinselliği, Bilgilendirme Dosyası 5 ve CETAD 2006 araştırma sonuçları, Editör; Şahika Yüksel, Dilek Cindoğlu
12. http://www.huksam.hacettepe.edu.tr/Turkce/SayfaDosya/namus_ger_oludirme.pdf Erişim Tarihi:24.12.2012.
13. Nour NM. Female genital cutting: Clinical and cultural guidelines. *Obstet Gynecol Surv* 2004;59: 272-9.
14. Elchalai U, Ben-ami B, Brzezinski A. Female circumcision the peril remains. *BJU Int* 1999; 83(Suppl. 1): 103-8.
15. Logmans A, Verhoeff A, Raap RB, Creighton F, van Lent M. Should doctors reconstruct the vaginal introitus of adolescent girls to mimic the virginal state? Who wants the procedure and why. *BMJ* 1998;316: 459-60.
16. Underhill RA, Dewhurst J. The doctor cannot always tell. Medical examination of the "intact" hymen. *Lancet* 1978;1: 375-6.
17. Fourcroy J. Customs, culture, and tradition—what role do they play in a woman's sexuality? *J Sex Med* 2006;3: 954-959
18. Kardam F. Namus gerekçesiyle öldürülme yada kendi canına kıyma: kadın cinselliği üzerinde baskıların benzer koşullarda farklı sonuçları mı? http://www.huksam.hacettepe.edu.tr/Turkce/SayfaDosya/namus_ger_oludirme.pdf Erişim Tarihi: 07.06.2014
19. İlksel Topumlarda Seksüel Yaşantılar [Çeviren: Gökalp Sungurçil], 1970, 79 S., 0.50 TL, Yayıncılık Matbaası, İstanbul, [66592]
20. André Morali-Daninos, *Histoire des relations sexuelles*, Presses Universitaires France; 4e éd. mise à jour edition (July 1 1980) (Çeviren; İbrahim Yakupoğlu, Cinsel İlişkiler Tarihi, İletişim Yayınları)
21. *The International Encyclopedia of Sexuality in volume 1*, French Polynesia (Anne Bolin, Ph.D.),5. Interpersonal Heterosexual Behaviors, A. Children, edited by Robert T. Francoeur publish by Continuum International Publishing Group
22. *Sexual Behavior in Pre Contact Hawai'i: A Sexological Ethnography from Milton Diamond*
23. *Voyage round the world in the Ship "Neva"*, Lisiansky, London 1814, p67
24. Rattray-Taylor, G.; *Sex in history*, Ballantine Books, New York, 1954
25. Öğr. Gör. Yeliz Kaya, Doç. Dr. Ergül Aslan "Kadın cinselliğinde gelenekler ve kültür" *Androloji Bülteni*, 2013, sayfa 214-217